

СТЕВАН ТОНТИЋ

НА МРТВОМ СЕОСКОМ ГРОБЉУ

МАЈКА НА САМРТИ

*Клонуло тијело у самрпном логу.
Само да се мирне домогне луке.
Мичу се уснице, јавиле би Богу.*

*Даде знак да приђем, ја само.
Гледамо се, држим пререйне руке.
Шапућем: не бој се! Боље је тамо.*

*Знамо, ово је посљедње зледање.
Јер сад се прекида ниш с Врејена,
Одвећ слабацна – сврчено је ткање.*

*Васионски млин пресѝа да меље.
Она издахну већ наредног прена.*

*Преко свих ствари прелеѝи сјена
Узвинућа ласѝе из посѝеље.*

ОЧЕВО РАСПЕЋЕ

*Оѝац мој, прослављен ко боѝомдани земљодјелац,
Извиђао је и ѝрансценденѝалне обласѝи и ѝеме.
Тако је једном у небо зурећи, ѝазећи кроз ѝјелац,
Разбио чело о ниско, злуѝо ѝосѝављено сѝеме.*

Заклећи русофил, расцећи између Стамбулина и Христиа,
Крећиао се клизавим прилазним сјазама пакла и раја.
Хришћанин по предодређењу, борац против фашиста,
Пићиао се кад ће већ Историја доћи до славног краја.

Чићиао је Светио писмо, јуначке пјесме, Пелагића...
Неписмене сељаке посмаћрао као сакаће људе,
У мамурлуку проклињао њине ошрове од пића.
За сућирашњи дан би рекао: Биће цићо има да буде!

Чудио се неразумном мношћиву језика и племена,
Држећ да Земаљској је кућли десети држава досиа:
Русија, Америка, Француска, Енглеска, Индија, Кина,
Њемачка, Италија, Југославија. Сивар посве просиа.

Одрасли смо између дивље слободе и благе сјеће,
Грдних исовки на Невидбожа, кајања и милошћии.
Кад би викао на мајку, дућом би црне цвале пјеће,
А ојојаше га ко мученика, часне помињућ мошћии.

За сваки случај, пред смрти ми је поменуо трансфер:
Не примих ли – а смјешка се – пјеснички дар од њега?
Није чићиао моје „сасиаве”, али да не будем нефер,
Радо се сјећам оног чела, онога неба и снијега.

НА МРТВОМ СЕОСКОМ ГРОБЉУ

У ово сћаро гробље вјечна уће пишћина,
Овамо вице ни гладна звијер не свраћии,
Мрћиве је овдје, ако и пљичко, примала глина.
Никога за укой нема у шрњу и паираши.

Народ се навраћ-нанос дао у бјежанију
Ноћ прије налећа паликућа и освећника,
Осћављајућ благо своје и кућну змију.
Историјски земљошрес! – објасни му клика.

Најзад посјећих гробље, гдје и моји леже,
Једва се пробивши кроз зубачио цибље.
Док чућях коров, цјејине чувајућ вријеже,
Пројлака небо, бисћрије но око рибље.

Гријех мој саиран није љеииним иљуском,
Штито ми је иризор новоџ крциења иризиво.
Оиасно заџрцинуи иом небеском закуском,
Помислих: џробље би јоци да иосиане живо?

ТА КУЋА

Зиданица с ири собе и иромајним ходником,
Небу се умиљавала с два крсиа врх крова,
А земаљским џлаварима бац ичим, и ником.
Шум и воњ иодрумскоџа ијенуцавоџ урина,
С риком жедних, усиаљених крава и бикова.
Мирис собе дјевојачке, мирис ружа, крина...

На ишавану: забрањене књиџе, дим, ирциуици,
Мишомор, иируло џвожђе за неки раици будући.
О очевим се оиасним мислима само цуици.
„Или ће нас Нијемац, ил ћемо се сами иући.”

И сииже ииај час: сиаљена кућа и окућница,
Неки су иобјеџли, друџи иобијени с виса.
Пииаам: каква ли на ииу кућу иаде кривица,
Сем ако злоиивор мирисе у злочин не уииса?

ХРОМИ ДЈЕЧАК ИСПОД ГРМЕЧА

Дјечак се заџлэдао у моћни бедем Грмеча,
Одакле видик, ирича се, до илавоџ иуца мора.
Мирисну џраћу дају иосјечени бор и смрча,
Ал јужна џа свјеицлосици маме с модрозеленоџ џорја.

Високи брид иланине оцииро дијели небеса,
Само крилаици анђели сиџурно иуда броде.
Момче иоиом, иућом вољом, на сјевер одциеиса,
Оииац џа, на занай и рад, у хладне рину воде.

Поживје ииак добро, ћушке нико не броји,
Да му се, иослије свеџа, небо на џлаву сручи.
Ал бор џрмечки сиаменије иод сјекиром сииоји,
Па рачуна – ишо ће у коначницици да одлучи.

НЕ БИХ ВОЛИО

Не, не бих волио да се враћим
У њаклене године ране младосћи,
Кад сам се мучио како да приђем
Дјевојци коју сањам, за којом лудим.
Пути до њеног срца бивао је закрчен
Тајанственим прејрекама
Које сам у њомеиеносћи свих чула
Сам себи њосћаваљао.

А не бих, из мање-више знаних разлога,
Волио ни да се њоново родим
Па у пређој години, разрогачених очију,
Ошкријем (још и њо!) да и жене, њајно,
Обављају малу и велику нужду.

Све доиће сам мислио да су жене аиђели
И да не њодлијежу ниским нагонима
Којима је њррода казнила мушкарце.

А њо цѡио их каиќад и данас уздижем
У аиђеоске сфере чистѡиће и љеиѡиће,
Канонски је налог саме њоезије,
Не врѡиа хира ил ѡрограмског заборава
Једног цоканѡиног дјеиѡићег ошкрића.

ВОЛИО БИХ

Волио бих да јоц једном ѡрођем
Кроз очигледну настѡаву бола и ѡнижења
Из раних дјечачких дана.
Да ми се дуца малчице ѡдмлади.

Волио бих да ме мајка крвнички ициба
Свјеже убраним љесковим ѡрушом,
Заио цѡио ми је вук у ѡ бијела дана
Уграбио јагње из сѡиада на ѡацњаку,
Па да ѡслије јецам, зрчећи се у кревѡиу
Исѡод зрубог ноћног ѡкривача,
А јушром ѡајно модрице лижем.

Волио бих да ме оџац, љуџи као рис,
Удари дрџком чекића џо џлави
Кад му исџреџурам џриручне алаџке
Док за сломљена воловска кола
Нове џобеле и џаоце џрави,
Па да онда у оближњем џумарку,
Кујем џлан бјексџва из џте благе куће.

И волио бих да клечим на кукурузном зрњу
У џоџку окречене и орибане учионице,
По казни џџџо нисам научио најамеџ
Шанџџџеву џјесму „Осџајџе овдје”,
Сџреману за џрву сеоску џрредбу.